

Alkotmányos alapjogok érvényesülése a büntetőeljárásban tematika

NAPPALI TAGOZAT

2024-2025. tavaszi szemeszter

ELTE Büntető Eljárásjogi és Büntetés-végrehajtási Jogi Tanszék

Oktató: dr. Koósné dr. Mohácsi Barbara

Időpont: szerda 10:00-12:00

Helyszín: A/6. gyakorló

Tárgyfelvevők: joghallgatók

Kurzusleírás:

A kurzus célja a büntetőeljárásban érvényesülő alkotmányos alapjogok működésének a bemutatása *jogeseteken* keresztül. Az óra keretében bírósági ítéletek ellen benyújtott *alkotmányjogi panaszok* elemzésére kerülne sor, amelyeken keresztül a hallgatók konkrét jogeseteket elemezhetnek, és láthatják, hogyan érvényesülnek, vagy épp nem érvényesülnek a gyakorlatban a büntetőeljárás alapelvek. A konkrét esetek vizsgálatával illusztrálni lehet a jogalkalmazás „erejét”, hogyan lehet egy „jó” jogszabályt rosszul alkalmazni, vagy egy „nem jól sikerült” jogszabályt jól alkalmazni; hol húzódik a határ a jogalkotás és a jogalkalmazás között, meddig terjedhet a bírói jogértelmezés. Az alapjogok közül elsősorban a *tisztességes eljárás*hoz való *joggal kapcsolatos ügyek* vizsgálatára kerülne sor, amelynek keretében a független, pártatlan bíróság, a védelemhez való jog, a fegyveregyenlőség, jogorvoslathoz való jog részletes elemzése történné meg. Az esetek és a hozzájuk kapcsolódó alapjogok vizsgálatán keresztül a büntetőeljárás jog kapcsolódó, fontosabb elméleti kérdéseiről is lenne szó érintőlegesen.

A *számonkérés módja* egy fiktív alkotmányjogi panasz lehetséges megoldásának a kidolgozása lenne egy rövid esszé formájában és annak szóbeli prezentációs csoportmunka formájában.

Tematika:

- 1. 02. 19.** Bevezető óra, a tárgyalandó témák, a vizsgálati módszer ismertetése. Az alkotmányjogi panasz típusai, alkotmányjogi panasz minta.
- 2. 02. 26.** A tisztességes eljárás
hoz való jog vizsgálati szempontjai az Alkotmánybíróság gyakorlatában.- 3. 03. 05.** A független és pártatlan bírósághoz való jog
- 4. 03. 12.** A(z előzetes) letartóztatással összefüggő alapjogi problémák
- 5. 03. 19.** A fegyveregyenlőség elvének a sérelme a vád és a védelem bizonyításával kapcsolatosan

6. 03. 26. A védelemhez való jog
7. 04. 02. Anyanyelvhasználat büntetőügyekben
8. 04. 09. A tisztességes eljáráshoz való jog és a vád „törvényessége”
9. 04. 30. A pótmagánváddal kapcsolatos ügyek
10. 05. 07. A büntetőeljárással és a büntetés-végrehajtással kapcsolatos kártalanítás
11. 05. 14. Konzultáció

Kötelező és ajánlott irodalom:

- Bárd Károly: „Kit illet a tisztességes eljárás” in: Györgyi Kálmán ünnepi kötet, KJK-Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Budapest, 2004, 31-51.
- Dobrocsi Szilvia: „A tisztességes eljárás elve mint a büntetőeljárás egyik alapvető követelménye.” *Collega*, 2005. április. 122.
- Farkas Henrietta: „A tisztességes eljárás főbb részjogosítványainak érvényesülése a büntetőperben”, *Büntetőjogi Szemle* 2014/1. 18.
- Koósne Mohácsi Barbara: „A tisztességes eljáráshoz való jog érvényesülése büntetőügyekben.” *Magyar Jog*, 2016, 12. szám, 731.
- Nagy Anita: „Az emberi jogok és a büntetőeljárás kapcsolata I.” *Sectio Juridica et Politica*, Miskolc, Tomus XXVIII. (2010). 341.
- Nagy Anita: „Az emberi jogok és a büntetőeljárás kapcsolata II.” *Publicationes Universitatis Miskolcensis Sectio Juridica et Politica*, Tomus XXXIII (2015) 224.
- Nagy Anita: A tisztességes eljáráshoz való jog az Emberi Jogok Európai Bírósága Magyarországgal kapcsolatos gyakorlatában, különös tekintettel az ésszerű határidő követelményére *Debreceni Jogi Műhely*, 2011. évi (VIII. évfolyam) 3. szám (2011. július) 31-41.
- Tóth Mihály: A magyar büntetőeljárás az Alkotmánybíróság és az európai emberi jogi ítélkezés tükrében. KJK-Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Budapest, 2001.